

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان تهران شهر تهران مؤسسه آموزش عالی حوزوی امام حسن مجتبی (علیه السلام)

عنوان:

مبانی فقهی مشروعیت بانک شیر از منظر فقه‌ای امامیه

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین آقای احد حسینی

نگارنده

فاطمه رحیمی کندی

سال تدوین

۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله أن المتحدثين يظلون في مدحه ولا يعرف العداؤون كيف يحسبون بركاته والمجاهدون لا يستطيعون إيصال حقيقته. والصلاة والسلام على محمد وآله الطاهرين الطاهرين الذين ندين لهم بوجودنا. ولعنة مستمرة على أعدائهم حتى يوم القيامة...

سپاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. و سلام و دورد بر محمد و خاندان پاک او، طاهران معصوم، هم آنان که وجودمان وامدار وجودشان است. و نفرین پیوسته بر دشمنان ایشان تا روز رستاخیز...

اگر این مختصر را ارزشی است؛

آن ارزش با نهایت خضوع تقدیم به:

ائمه معصومین علیهم السلام و قطب عالم امکان، مولی و سرور کائنات حضرت صاحب
الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، آیت رب ودود و ناجی ملک وجود؛ آنکه جهانی
در انتظار عدالت و لطف اوست.

تقدیر و تشکر:

اکنون که به یاری پروردگار و یاری و راهنمایی اساتید بزرگ موفق به پایان این رساله شده‌ام وظیفه خود دانسته که نهایت سپاسگزاری را از تمامی عزیزانی که در این راه به من کمک کرده‌اند را به عمل آورم:

در آغاز از استاد عزیز و گرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای احد حسینی که راهنمایی این پایان‌نامه را به عهده داشته‌اند کمال تشکر را دارم. از داوران گرامی که زحمت داوری و تصحیح این پایان‌نامه را به عهده داشتند کمال سپاس را دارم. خالصانه از تمامی اساتید و معلمان و مدرسانی که در مقاطع مختلف تحصیلی به من علم آموخته و مرا از سرچشمه دانایی سیراب کرده‌اند متشکرم.

- ۵۷- موسوی خویی، أبو القاسم، أحكام الرضاع فی فقه الشیعه، ج ۱، بی جا، بی نا، بی تا.
- ۵۸- نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام فی شرح شرائع الإسلام، ج ۲۹، ۲۲، چاپ هفتم، بیروت: دار إحياء التراث العربی، ۱۴۰۴.
- ۵۹- نراقی، مولی أحمد، مستند الشیعه، ج ۱۶، قم: مؤسسه آل البيت (ع) لإحياء التراث، بی تا.
- ۶۰- نراقی، محمد، مشارق الاحکام، ج ۱، بی جا، موتمر المولی مهدی النراقی، ۱۴۲۲.
- ۶۱- نوری، حسین، مستدرک الوسائل، ج ۱۵، بیروت: مؤسسه آل البيت لإحياء التراث العربی، باب ۴۸، ح ۱، ۱۴۰۸ دار إحياء التراث العربی، ۱۳۶۲.

مقالات

- ۱- انجمن علمی تغذیه با شیر مادر، خلاصه کتاب تازه های تغذیه با شیر مادر برای متخصصین کودکان و پزشکان، ج ۶۰، فوریه ۲۰۱۳، شماره ۱.
- ۲- ترویج الإسلامی، سعیده و همکاران، "القای شیر دهی مناسب در یک مادر خوانده"، مجله دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد، دوره ۹، بهار ۱۳۸۶، شماره ۱.
- ۳- توکلی کیا، امید، بهرامی احمدی، حمید، اعراض از حق مالکیت، بهار و تابستان ۹۶، شماره اول.
- ۴- حجّاحجه، جابر اسماعیل، بنوک الحلیب فی ضوع الفقه الإسلامی، فصلنامه الأردنیة فی الدراسات الإسلامیة، ۲۰۱۳، شماره ۴.
- ۵- خالد معوض، عبد التواب مصطفى، بنوک الحلیب- فی ضوء الشریعة- الإسلامیة- دراسة- فقهیة- مقارن، شبکه الألوكة، ۱۴۲۹/۱۰/۷.
- ۶- راوری، محمد، "شیردهی مجدد و تولید شیر در فرزند خواندگی"، فصلنامه شیر مادر، سال دوازدهم، پاییز و زمستان ۱۳۹۱، شماره ۵۲، ۵۱.
- ۷- سرکی، الهام، "بررسی اثرات مصرف آغوز بر پارامترهای اسپرمی، غلظت تستوسترون و تغییرات بافتی بیضه در موش های دیابتی" مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، دوره ۲۶ مهر ۱۳۹۵، شماره ۱۴۱.

- ۸- صفاری، معصومه و همکاران، «راهنمای مادران برای اهدای شیر به بانک شیر مادر»، شیراز: فرهنگ پارس دانشگاه علوم پزشکی شیراز، معاونت بهداشت، ۱۳۹۹.
- ۹- کرتوس، آنیسه، مجله احکام رضاع فی فقه اسلامی و قانون اسره، ۲۳ مای ۲۰۱۸.
- ۱۰- مرتاضی، احمد، "پژوهشی در تاریخچه و ضرورت تأسیس بانک شیر مادران و چالش های فقهی، حقوقی پیش روی آن"، مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی، دوره ۸، ۱۳۹۴، شماره ۵.
- ۱۱- میرزاخان، حامد، «بررسی تحقق رضاع با شیردهی از بانک شیر»، دو فصلنامه فقه و اجتهاد، دوره ۵، ۱۳۹۷، شماره ۹.
- ۱۲- نورمحمدی، غلامرضا، "بررسی موضوع شناسی و فقهی موضوع بانک شیر در پزشکی"، دومین همایش بررسی ضوابط شرعی در پزشکی، ۲۰۱۳.
- ۱۳- نوری، سمیه و سالاری، امیر حمزه، "شیر دهی القایی و مسائل پزشکی و فقهی مرتبط با آن"، مجله علمی-پژوهشی فقه پزشکی، دوره ششم، پاییز و زمستان ۱۳۹۳، شماره ۲۰ و ۲۱.
- ۱۴- ولایتی، محسن، بررسی فقهی بانک شیر بر اساس پارامترهای تغذیه، فرمول ترکیبی شیرهای مادران وساز و کارهای ایمونولوژیکی و فیزیولوژیکی پزشکی، دانشگاه آزاد واحد سبزوار، سبزوار، استادیار گروه الهیات ومعارف اسلامی، ۱۳۹۵.

منابع دیجیتالی

- ۱- البار، محمدعلی، مجله مجمع الفقه الاسلامی-بنوک الحلیب، ج ۲، جده: منظمه المؤتمر الاسلامیه، بی تا .
در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir
- ۲- ابن حزم، علی بن احمد، المُحلی، تحقیق محمد منیری، ج ۱۰، مصر: اداره الطباعة المنیریة، ۱۳۵۲-۱۳۴۷
در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir
- ۳- ابن مودود الموصلی، مجد الدین أبو الفضل الحنفی، الإختیار لتعلیل المختار، ج ۳، القاهرة: مطبعة الحلبي، ۱۳۵۶
در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir
- ۴- آصف، محمد، الفقه و المسائل الطبییه، ج ۱، چ ۱، المؤلف، یاران، بی تا. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۵- الفیومی، احمد بن محمد، المصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر للرافعی، ج ۱، منشورات دار الرضی، بی.تا. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۶- القاضی عبد الوہاب، الإشراف علی نکت مسائل الخلاف، محقق الحلیب بن طاہر، ج ۲، چاپ اول، دار ابن حزم، ۱۴۲۰. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۷- الکیلانی، جمال زید، موقف شرعی من فکرۃ بنوک اللبن، ناشر: آکادیمیۃ القاسمی، ۲۰۰۷. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۸- المقدسی، ابن قدامہ، المغنی، ج ۸، مکتبۃ القاہرہ، ۱۳۸۸. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۹- ----- الکافی فی فقہ الإمام أحمد، ج ۳، دار الکتب العلمیۃ، ۱۴۱۴. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۱۰- ----- عمدۃ الفقہ، أحمد محمد غروز، ج ۱، المکتبۃ العصریۃ، ۱۴۲۵. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۱۱- بی آزار شیرازی، عبدالکریم، محمود شلتوت طلایہ دار تقریب در عقاید، تفسیر، حدیث، فقہ مقارن و ہمبستگی مذاهب اسلامی، ج ۱، تہران: مجمع جهانی تقریب مذاہب اسلامی، ۱۳۸۵. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۱۲- حجاجہ جابر اسماعیل، بنوک الحلیب فی ضوع الفقہ الإسلامی، فصلنامہ الأردنیہ فی الدراسات الإسلامیہ، ۲۰۱۳. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۱۳- شبیری زنجانی، موسی، کتاب نکاح، ج ۱۵ و ۱۴، قم: مؤسسۃ پژوهشی رای پرداز، ۱۳۸۳. در کتابخانه دیجیتال نور. www.noorlib.ir

۱۴- طیار، عبد اللہ، الفقہ المیسر، ج ۱۲، ریاض: مدار الوطن للنشر، ۱۴۳۲. در کتابخانه مدرسه فقاہت www.lib.eshia.ir

۱۵- قاسمی، محمد علی، دانشنامہ فقہ پزشکی، ص ۳۶۲. در کتابخانه دیجیتال نور. www.noorlib.ir

۱۶- محقق داماد، مصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی، ۱۳۸۴. در کتابخانه دیجیتال نور. www.noorlib.ir

۱۷- مجموعه من المؤلفین، مجله البحوث الإسلامیه، ج ۳۷ و ۲، بی تا. در کتابخانه مدرسه فقهت www.lib.eshia.ir

۱۸- مجموعه من المومنین، فتاوی دار الإفتاء المصریه، ج ۲، بی تا. در کتابخانه مدرسه فقهت www.lib.eshia.ir

۱۹- مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، دانشنامه بزرگ اسلامی، ج ۱۱، بی تا. در کتابخانه مدرسه فقهت www.lib.eshia.ir

۲۰- موسسه دائرة المعارف الفقه الاسلامی، الموسوعة الفقهیه، ج ۱۹، بی تا. در کتابخانه مدرسه فقهت www.lib.eshia.ir

۲۱- مرحبا، اسماعیل، البنوك الطبیة البشريه و احكامها الفقهیه، ج ۱، چاپ اول، ریاض: دار ابن جوزی، ۱۴۲۹. در کتابخانه دیجیتال نور. www.noorlib.ir

۲۲- هندی، فاضل، كشف اللثام و الإبهام عن قواعد الأحكام، ج ۷، قم: مؤسسه النشر الاسلامی التابعة لجماعة المدرسين بقم المشرفة. در کتابخانه مدرسه فقهت www.lib.eshia.ir

سایت های اینترنتی

۱- القرضاوی، یوسف عبد الله، بنوك الحليب والتحریم بالرضاع ۲، سایت آرشیف اسلام أون لاین.

۲- بانک شیر مادر را بشناسیم، سایت مرکز مامایی نیک بانو.

۳- بررسی موضوع شناسی و فقهی بانک شیر، ۶ شهریور ۱۳۹۴، سایت پایگاه فقه حکومتی وسائل.

۴- بنوك الحليب فی ضوء الشريعة الاسلامیه، سایت مکتبه النور.

۵- دیکشنری آنلاین آبادیس.

۶- راهنمای بالینی بانک شیرمادر، سایت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.

۷-رضا اسکندری، زنده بودن زن شیرده، اطلاعات رضاع، مقدار معتبر در شیردهی، ۹ آذر و ۱۲ و ۲۶ بهمن، ۱۴۰۱، سایت مکتب.

۸-فوائد شیر مادر و اهمیت تأسیس بانک‌های شیر، ۲۴ مهر ۱۴۰۱، سایت کیدز ۲۴.

۹-فرهنگ فارسی معین، لغت نامه دهخدا، سایت لام تا کام.

۱۰-قاعده اعراض، سایت ویکی فقه.

۱۱-مجله مجمع فقه اسلامی، مجلد ۲، کویت: ندوة الإنجاب فی ضوء الإسلام، ۱۱/۸/۱۴۰۳، سایت جامع الکتب الإسلامیه.

۱۲-مکارم شیرازی، ناصر، سایت مکارم ۱۳۸۰/۷/۴.

۱۳-نحوه اهدا شیر به بانک شیر چگونه است. سایت ایمن، ۱۴ مرداد ۱۴۰۲.

۱۴-نسرین، عبد الحفیظ، حق الرضاعه من بنوك الحليب البشرى بين الشريعة الإسلامية و القانون، جامعه لونیسی علی - البلیده ۲، ۲۰۲۱/۱/۳۱، سایت ASJP.

۱۵-همه آنچه در مورد بانک شیر باید بدانید، سایت مادر شو، ۶ اردیبهشت ۱۴۰۰.

۱۶-سایت mary Ann Liebert Inc

۱۷-سایت <http://www.the milk baiebnorg>

۱۸-سایت <http://kellymom.co>

۱۹-سایت Human milk banking pmc